

Innherred samkommune
7601 Levanger

Klage på vedtak i Verdal kommune, dispensasjon for motorferdsel i utmark AS Værdalsbruket. Fylkesmannens behandling av klagen

Vi viser til Deres oversendelse 10.08.10 av klagesak fra AS Værdalsbruket vedrørende gitte dispensasjoner for motorferdsel i utmark.

Bakgrunn

AS Værdalsbruket klager på vedtak i sak 8/10 gjort av Utmarksnemnda i Verdal kommune den 14.06.2010 der Værdalsbruket har fått 9 ulike dispensasjoner for bruk av motorisert kjøretøy i utmark etter *Lov om motorferdsel i utmark og Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag*.

Værdalsbruket har i brev av 04.07.2010 påklaget 4 av 9 gitte dispensasjoner (pkt.2,3,4,5). Alle påklagde vedtak er gitt etter lovens §6.

2. Klage på gitt dispensasjon til Fiskløysingen for 4 turer for bruk av helikopter til transport av proviant/utstyr med helikopter i perioden 9/9-29/9 for årene 2010-13.
3. Klage på gitt dispensasjon til Billingen (naustet) for 2 turer for bruk av helikopter til transport av proviant/utstyr med helikopter i perioden 9/9-29/9 for årene 2010-13.
4. Klage på gitt dispensasjon til Grønningen for 2 turer for bruk av helikopter til transport av proviant/utstyr med helikopter i perioden 9/9-29/9 for årene 2010-13.
5. Klage på gitt dispensasjon til Nøktjernstua for 2 turer for bruk av helikopter til transport av proviant/utstyr med helikopter i perioden 9/9-29/9 for årene 2010-13.

Det klages på at gitte dispensasjoner er for bruk av helikopter etter lovens §6 og ikke for bruk av ATV etter forskriftens §6 som omsøkt. Værdalsbruket begrunner klagen med at det er viktig for utleieproduktet (jaktutleie, fm's merknad) at det gis mulighet til inntransport av utstyr m.v. med ATV. Værdalsbruket viser til at bruk av helikopter er svært fordyrende i denne sammenheng.

Det vises videre vurderinger i saken fra bransjeforeningen NORSKOG gitt i brev av 04.07.10.

Verdal kommune behandlet klagen i møte i Utmarksnemnda 18.08.10 der det bl.a. uttales: *... " Det foreligger ikke nye faktaopplysninger som endrer grunnlaget for utmarksnemndas vedtak i sak 8/10. Bruk av forskriftens § 6 til "ordinær" utmarksnæring vurderes å være i strid med den nye ordlyden i § 5. En tillatelse etter § 6 vil tilsi et ekstraordinært transportbehov, men klagen gjelder et årlig driftsbehov. For øvrig vurderes de økonomiske konsekvensene til å være overdramatisert. Flere hytter har samme transportdato, og det ligger til rette for besparing gjennom samordning av oppdrag for helikoptertransport. Hva angår Norskog's brever det bare å påpeke at kommunen må behandle saker etter lovverket som er gjeldende til enhver tid, ikke etter forarbeidet til et lovverksforslag som aldri ble vedtatt. " ...*

Utmarksnemnda konkluderer etter dette med følgende vedtak:

... "Klagen vurderes ikke å inneholde nye opplysninger med betydning for vedtaket i sak 8/10. Vedtaket opprettholdes og klagen videresendes til Fylkesmannen"

Etter Forvaltningslovens kap. VI, og Lov om motorferdsel i utmark § 6, 3. ledd, skal klager behandles av Fylkesmannen. Saken ble oversendt fylkesmannen for behandling 10.08.2010.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannens myndighet som klageinstans framgår av forvaltningsloven § 34, og av andre ledd følger at Fylkesmannen kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Med dette menes at Fylkesmannen kan prøve om vedtaket er innholdsmessig lovlig, om det er truffet av rette myndighet og om det er blitt til på lovlig måte.

I forvaltningsloven § 34 andre ledd siste punktum, er det videre påpekt at statlig organ som er klageinstans for kommunale vedtak, skal legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønn.

Motorferdselslovens hovedformål er å regulere og begrense motorisert ferdsel i utmark og på vassdrag, jf. lovens og forskriftens § 1 og Miljøverndepartementets rundskriv T-1/96.

Her angis klare begrensinger for motorferdsel i utmark på bakgrunn av et samfunnsmessig helhetssyn og ønsker om å verne om naturmiljøet og fremme trivsel i naturen, jf. MD's rundskriv T-1/96 (s.9). Alle forhold som øker motorisert ferdsel i utmark vil på dette grunnlag være i strid med regelverket for motorferdsel i utmark.

Det er derfor viktig at parter i saker om motorferdsel i utmark er bevisst dette utgangspunktet.

Det klages på 4 av 9 dispensasjonene som ble gitt av Verdal kommune til A/S Værdalsbruket i sak 8/10 i møte 14.06.2010. Alle de 4 påklagde dispensasjonene er gitt etter lovens § 6.

Kommunen i første rekke og Fylkesmannen som klageinstans, er begge forpliktet til å gjøre de bestemmelser og avveininger regelverket for motorferdsel i utmark krever, jf. lovens § 6 og rundskriv T-1/96 (s.53-54) og T-6/09, samt ny *Naturmangfoldlov* av 19.06.2009.

Som beskrevet innledningsvis er lovens hovedformål å regulere og begrense motorisert ferdsel i utmark og på vassdrag ut fra et samfunnsmessig helhetssyn og ønsker om å verne om naturmiljøet og fremme trivsel i naturen. Dette forplikter kommunen som myndighet til å begrense antall dispensasjoner fra forbudet til et minimum og kun i de tilfelle nødvendig behov for transport ikke kan dekkes på annen måte. Videre er det en forutsetning at en eventuell tillatelse skal vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

AS Værdalsbruket har søkt om tillatelser for bruk av ATV etter forskriftens §6 som lyder:

"I unntakstilfelle kan kommunestyret - eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer - etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 - § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum."

I rundskriv T-1/96 (s. 32-33) utdypes forholdet og det uttrykkes bl.a. at:

Bestemmelsen er streng. Følgende betingelser må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis:

- søkeren må påvise et særlig behov,

- behovet må ikke knytte seg til turkjøring,
- behovet må ikke kunne dekkes på annen måte, og
- behovet må vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

.... Ved denne vurderingen skal behovet for transport vurderes mot mulige skader og ulemper for natur og mennesker i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum. Forhold som må tas med i vurderingen er bl.a. hvilke virkninger motorferdselen vil ha når det gjelder spor i terrenget, støy og forurensning, hvor sårbart området er og konflikter som kan oppstå i forhold til andre interessegrupper og naturmiljø

Videre uttrykkes at:

... ”På grunn av den sterke økningen i barmarkskjøring, og de store terrengskadene slik kjøring gir, skal forskriftens §6 praktiseres enda strengere for barmarkskjøring enn for kjøring på vinterføre. Barmarkskjøring kan kun tillates i helt spesielle tilfeller. Kan det komme på tale å gi dispensasjon for barmarkskjøring etter forskriftens § 6, skal det skje etter en meget streng vurdering av vilkårene”

AS Værdalsbruket begrunner sin klage i hovedsak med følgende forhold:

- Det er viktig for utleieproduktet (jaktutleie, fm's merknad) at det gis mulighet til inntransport av utstyr mm. med ATV.
- Værdalsbruket viser til at bruk av helikopter er svært fordyrende i slik sammenheng.
- Værdalsbruket viser videre til en uttalelse fra Norskog der det bl.a uttales at lovutvalget som arbeidet med utkast til ny motorferdsellov ønsket å finne gode løsninger for utmarksnæringen.

Verdal kommune v/ Utmarksnemnda peker i sin klagebehandling på bl.a. at:

- Det foreligger ikke nye opplysninger som endrer grunnlaget for vedtak i sak 8/10.
- En tillatelse etter forskriftens § 6 forutsetter et ekstraordinært transportbehov, men saken gjelder et årlig (regelmessig fm's merknad) driftsbehov.
- De økonomiske konsekvensene i klagen vurderes å være overdramatisert. Kommunen viser til at det er samme transportdato for flere hytter og at det derfor ligger til rette for besparing gjennom koordinering av helikoptertransport.
- Til uttalelsen fra Norskog bemerkes at kommunen må forholde seg til gjeldende lovverk og ikke etter forarbeider til et lovverksforslag som ikke er vedtatt.

Kommunen viser videre i sin behandling til Naturmangfoldloven der §12, *ut fra en samla vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av naturmangfoldet*, gir hjemmel til å pålegge bruk av de mest miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Fylkesmannen vil påpeke at for de fleste motorferdselsaker vil *Naturmangfoldlovens §§ 10-12* være et sentralt grunnlag for de vurderinger som bør legges til grunn:

- §10 *"En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for"* (Økosystemtilnærming og samlet belastning).
- §11 *"Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter"* (Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver).
- §12 *"For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater"* (Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Som Verdal kommune har påpekt i sin behandling av saken, er omsøkte transportbehov av en regelmessig/årlig karakter og slik sett vanskelig kan komme under forskriftens §6.

Etter de opplysninger som foreligger i saken, mener Fylkesmannens at Verdal kommune i sin behandling har foretatt en vurdering både av transportbehov og gjort en vurdering av terrengets bæreevne og fare for terrengskader slik både lov om motorferdsel i utmark og lov om naturmangfoldlov forutsetter.

Fylkesmannen er videre enig med Verdal kommune om at uttalelsen fra NORSKOG som gjelder et forarbeid til et lovverksforslag som ikke ble vedtatt ikke kan tillegges særlig vekt.

Fylkesmannen mener at kommunen gjennom lovverkets unntaksbestemmelser har utvist et rimelig skjønn innenfor lovverkets rammer i å etterkomme søkers transportbehov som har karakter av regelmessige, rutinemessige transportbehov.

Fylkesmannen mener på denne bakgrunn at de forhold AS Værdalsbruket anfører i sin klage ikke er tungtveiende sett i forhold til de rammer lovverket forutsetter, jf. forskriftens §6 og de presiseringer til §6 som er gitt i Miljøverndepartementets rundskriv T-1/96.

På dette grunnlag og ut fra de vurderinger som er gjort ovenfor, finner Fylkesmannen, at det ikke er fremført grunner som gjør at Værdalsbruket kan få medhold i sin klage

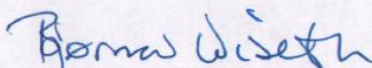
Fylkesmannen kan heller ikke finne at Verdal kommune v/Utmarksnemnda har gjort saksbehandlingsfeil som gir grunnlag for å oppheve vedtaket.

Vedtak

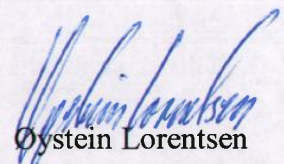
Med grunnlag i § 6 *Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag*, stadfester Fylkesmannen i Nord-Trøndelag vedtak pkt. 2, 3, 4, 5 gjort av Verdal kommune i sak 8/10 14.06.2010.

Fylkesmannens vedtak kan ikke påklages videre.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Ass. Miljøverndirektør

Øystein Lorentsen

Gjenpart:

- AS Værdalsbruket, 7660 Vuku
- Naturvernforbundet i Verdal, v/ Kersti Hasund, Arnstuvegen 1b, 7650 Verdal